ASPECTE PRIVIND STAREA DE SĂNĂTATE A POPULAŢIEI ACTIVE A JUDEŢULUI SIBIU

CARMEN DANIELA DOMNARIU[1], IOANA FILIP[2], LAURA BĂLĂŞAN[3], OVIDIU CHIŞ[4], ALEXANDRA CUCU[5]

[1,2,3,4]Centrul Regional de Sănătate Publică Sibiu, [5]Universitatea de Medicină şi Farmacie „Carol Davila" Bucureşti

Cuvinte cheie: *populaţia activă, morbiditate, mortalitate, judeţul Sibiu*

Rezumat: *În condiţiile înregistrării fenomenului de îmbătrânire a populaţiei la nivelul ţării noastre, atât prin scăderea natalităţii, cât şi prin creşterea speranţei de viaţă, populaţia activă, cu vârstă cuprinsă între 15 şi 64 de ani, înregistrează un trend descendent. Astfel, conform unui studiu Eurostat, în 2060, aproape 65% din persoanele de peste 15 ani vor fi la vârsta pensionării. Starea de sănătate a populaţiei reflectată de indicatorii de morbiditate şi mortalitate au o deosebită semnificaţie asupra populaţiei active, a bunăstării personale şi nu în ultimul rând asupra economiei naţionale. Morbiditatea populaţiei active precum şi impactul îmbolnăvirilor asupra incapacităţii temporare de muncă sunt dominate de afecţiunile respiratorii, tumori, bolile aparatului osteoarticular, muşchi şi ţesut conjunctiv, traumatisme şi otrăviri. Indicatorii de mortalitate reflectă oarecum indicatorii de morbiditate în privinţa cauzalităţii. Excepţie o face mortalitatea specifică prin boli cardiovasculare care ocupă primul rang în cadrul mortalităţilor specifice, cu o rată de 152,85%000 de locuitori şi predominanţă masculină (225,74%000 de locuitori).*

Keywords: *active population, morbidity, mortality, Sibiu county*

Abstract: *In the conditions of population aging registered in our country, both by declining birth rates and increasing life expectancy, the active population aged between 15 and 64 years old recorded a downward trend. According to a survey by Eurostat, in 2060, almost 65% of the people over 15 will be at retirement. The health of the population reflected by morbidity and mortality indicators has a great significance on the active population, personal welfare and last but not least on the national economy. Active population morbidity and the impact of illness on labour temporary disability are dominated by respiratory diseases, tumours, diseases of bones and joints, muscles and connective tissue, injuries and poisonings. Mortality indicators reflect somewhat the morbidity indicators regarding causality, except for specific mortality by cardiovascular diseases, which occupies the first rank in the specific mortality, with a rate of 152.85% ooo inhabitants and male predominance (225.74% ooo inhabitants).*

Populaţia activă cuprinde toate persoanele de 15 ani şi peste, care furnizează forţa de muncă disponibilă pentru producţia de bunuri şi servicii, incluzând populaţia ocupată şi şomerii. Populaţia activă a României în anul 2011 era de 9,868 milioane persoane, conform datelor publicate de Institutul Naţional de Statistică (INS). Populaţia României va fi considerabil mai îmbătrânită în 2060, aproape 65% din persoanele care depăşesc 15 ani urmând să fie la vârsta pensionării, relevă un studiu Eurostat. Astfel, România s-ar afla pe locul 2 în Europa după numărul de persoane aflate la vârsta pensionării. Conform Eurostat, persoanele în vârstă aveau în 2010 o pondere, faţă de persoanele de peste 15 ani, de 21,23%. Estimările arată că această pondere ar creşte accelerat în deceniile ce urmează. În 2030, România ar trebui să aibă aproximativ 30% populaţie de peste 65 de ani, în timp ce în 2050, ponderea acesteia ar creşte până aproape de 54%.

Aspecte generale privind populaţia judeţului Sibiu

Populaţia stabilă a judeţului Sibiu înregistrată la Recensământul din 2002 a fost de 421724 locuitori. În anul 2011 s-a ajuns la 426128 locuitori, iar în anul 2012 la 426181 locuitori. Figura nr. 1 ilustrează repartiţia populaţiei judeţului Sibiu, distribuţia pe mediul de provenienţă şi sex. Distribuţia populaţiei pe medii de provenienţă în anul 2012 a fost în favoarea mediului urban (67%). Din punct de vedere al repartiţiei pe sexe s-a înregistrat un procent mai ridicat al populaţiei feminine, faţă de cea masculină (51% faţă de 49%). Aceeaşi pondere se menţine în ceea ce priveşte repartiţia populaţiei feminine şi masculine din mediul urban. În mediul rural, în schimb, acest raport este de aproximativ 1:1.

Figura nr. 1. Distribuţia populaţiei pe sexe şi pe medii în judeţul Sibiu, în anul 2012

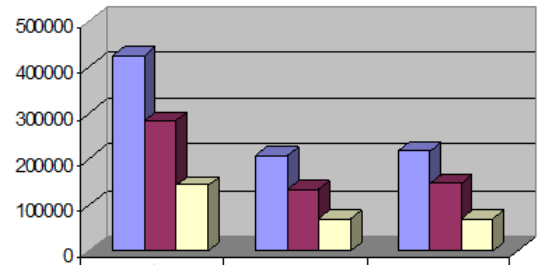

	Total	Masculin	Feminin
Total	426181	207298	218883
Urban	283510	135798	147712
Rural	142671	71500	71171

[1]Autor corespondent: Carmen Daniela Domnariu, Str. Luptei, Nr. 21, Sibiu, România, E-mail: cdomnariu@yahoo.com, Tel: +0269 212812
Articol intrat în redacţie în 14.11.2013 şi acceptat spre publicare în 13.01.2014
ACTA MEDICA TRANSILVANICA Martie 2014;2(1):1-4

Mişcarea naturală a populaţiei, influenţe asupra populaţiei active

Cei mai importanţi indicatori ai mişcării naturale a populaţiei cu semnificaţie directă asupra numărului populaţiei active sunt natalitatea şi mortalitatea.

Natalitatea

Rata natalităţii a suferit în ultimele decenii un trend descendent. Totuşi, în ultimii ani la nivelul judeţului Sibiu s-a înregistrat o curbă uşor ascendentă. Astfel, în anul 2012, în judeţul Sibiu s-a înregistrat o rată brută de natalitate de 8,80 ‰ locuitori, faţă de anul 2011 când rata brută de natalitate a fost de 8,53 la ‰ locuitori.

Fertilitatea

Fertilitatea, indicator care măsoară în mod indirect natalitatea raportată la populaţia activă de sex feminin a suferit şi el un trend descendent.

Tabelul nr. 1. Indicatorii de fertilitate pe medii, în judeţul Sibiu, în anii 2009 - 2012 (la ‰)

Mediul de provenienţă	Anul			
	2009	2010	2011	2012
Urban	33.96	32,10	28,98	29,85
Rural	49.11	43,58	42,62	44,65
Total	**38.57**	**35,67**	**33,25**	**34,56**

Din tabelul de mai sus se observă că fertilitatea în mediul urban este mai scăzută faţă de rural, fapt ce accentuează scăderea populaţiei active, care se află preponderent în mediul urban.

Mortalitatea

Rata brută de mortalitate în România se situează printre cele mai crescute din Europa, având valoarea de 12,15 la 1000 de locuitori, cu valori ce variază între 9 şi 17 la 1000 de locuitori. La nivelul judeţului Sibiu, în anul 2012, s-a înregistrat o mortalitate de 10,14 ‰, în creştere faţă de anul 2011 când valoarea acesteia a fost de 9,63 ‰.

În anul 2012, în judeţul Sibiu, rata mortalităţii brute a populaţiei active a înregistrat o valoare de 4,28 ‰, cu o supramortalitate masculină, de 6,13 ‰ faţă de 2,44 ‰ a populaţiei active de sex feminin. În ceea ce priveşte mediul de provenienţă se constată supramortalitatea în mediul urban. Aceste date sunt ilustrate în figurile de mai jos.

Figura nr. 2. Distribuţia numărului de decese a populaţiei active pe medii de provenienţă, în judeţul Sibiu, în anul 2012

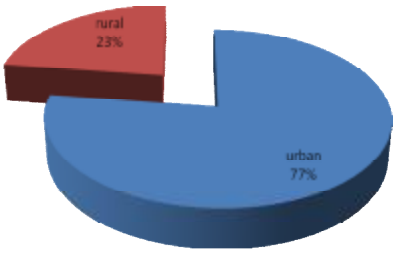

Figura nr. 3. Distribuţia pe sexe a numărului de decese înregistrate la populaţia activă, în anul 2012

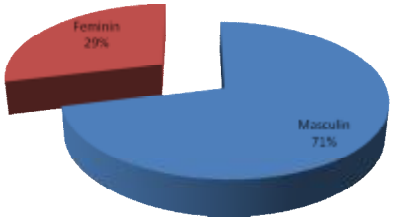

Mortalitatea creşte paralel cu vârsta, fapt ilustrat în figura 4, de la 0,80 ‰ la 20 de ani, la 16,79 ‰ la persoanele de 64 de ani.

Figura nr. 4. Evoluţia frecvenţei numărului de decese înregistrate la populaţia activă a judeţului Sibiu, în anul 2012

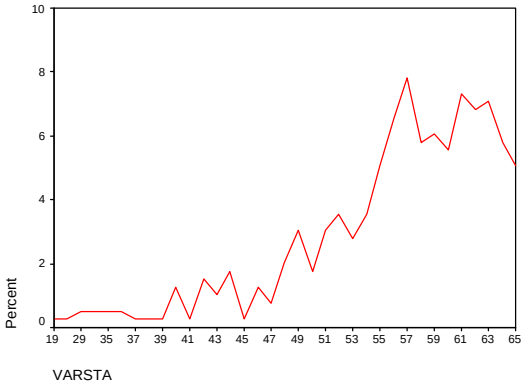

Primele trei ranguri de mortalitate pentru judeţul Sibiu sunt:

- rang I - boli cardiovasculare,
- rang II - tumori,
- rang III - boli ale aparatului respirator.

Prima cauză de mortalitate atât la nivel naţional, cât şi în judeţul Sibiu, este reprezentată de bolile cardiovasculare. Acest indicator a avut o evoluţie constant crescătoare. A doua cauză de deces, reprezentată de tumori are de asemenea un trend constant ascendent, vezi figura de mai jos.

Figura nr. 5. Mortalitatea prin boli cardio-vasculare şi tumori în judeţul Sibiu, în perioada 1999-2012 (%000 locuitori)

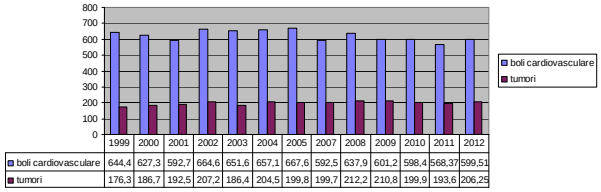

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2007	2008	2009	2010	2011	2012
boli cardiovasculare	644,4	627,3	592,7	664,6	651,6	657,1	667,6	592,5	637,9	601,2	598,4	568,37	599,51
tumori	176,3	186,7	192,5	207,2	186,4	204,5	199,8	199,7	212,2	210,8	199,9	193,6	206,25

Mortalitatea specifică prin boli cardiovasculare a populaţiei active a judeţului Sibiu, ocupă primul rang de mortalitate, înregistrând valoarea de 152,85 %000 de locuitori. Au fost înregistrate diferenţe majore în ceea ce priveşte repartiţia pe sexe. La sexul masculin s-a înregistrat o rată de mortalitate de 225,74 %000, faţă de 80,76 %000 la cel feminin.

Figura nr. 6. Distribuţia pe sexe a mortalităţii prin boli cardio-vasculare la populaţia activă din judeţul Sibiu, în anul 2012

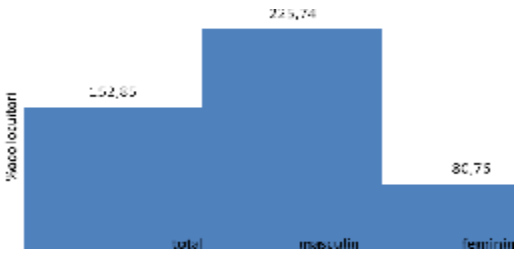

Cauza secundă de mortalitate este ocupată de tumori. Mortalitatea specifică prin tumori în România în anul 2010 a înregistrat valoarea de 221,7 %000 locuitori, reprezentând 47502 decese. În anul 2011, numărul acestora s-a majorat, ajungând la 48334 decese. La nivelul judeţului Sibiu, mortalitatea specifică prin tumori în anul 2012 a înregistrat valoarea de 206,25 %000 locuitori. Pentru populaţia activă valoarea acesteia a fost de 130,73 %000 locuitori. Disparităţile pe sexe sunt ilustrate în figura 7, înregistrându-se rate de 169,30 %000 pentru bărbaţi şi de 92,58 %000 pentru femei.

Figura nr. 7. Distribuţia numărului de decese prin tumori pe sexe, la populaţia activă din judeţul Sibiu, în anul 2012

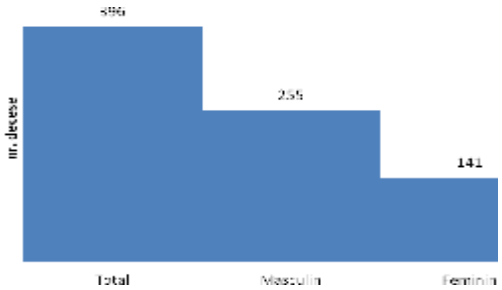

A treia cauză de deces la populaţia activă şi cu semnificaţii negative dacă este legat de procesul de muncă, este mortalitatea prin traumatisme şi accidente. Dacă la nivelul populaţiei generale aceasta înregistrează valoarea de 36,13 la %000 de locuitori, pentru populaţia activă se înregistrează o valoare de 48,20 %000 de locuitori, dintre care 80,34 %000 pentru sexul masculin şi 16,41 %000 pentru sexul feminin.

Următoarele ranguri de mortalitate specifică la populaţia activă sunt ocupate de: mortalitatea specifică prin afecţiuni respiratorii (23,44 %000 locuitori), neurologice (7,59 %000 locuitori), afecţiuni renale (5,61 %000 locuitori) şi bolile metabolice (6,27 %000 locuitori).

Statutul profesional

Persoanele sunt clasificate după statutul profesional în conformitate cu clasificarea internaţională ICSE-93. Statut profesional reprezintă situaţia deţinută de o persoană, în funcţie de modul de obţinere a veniturilor prin activitatea exercitată şi anume: salariaţi, non-salariaţi, patroni, lucrători pe cont propriu, ajutori familiali neremuneraţi, membri ai cooperativelor, şomeri, pensionari, alte situaţii.

Analiza statutului social şi a nivelului de instruire a persoanelor de vârstă activă decedate în judeţul Sibiu în anul 2012, scoate în evidenţă că 62,2% dintre aceştia erau pensionari, 15,9% salariaţi şi 16,9% alte situaţii, vezi figura nr. 8.

Figura nr. 8. Distribuţia numărului de decese la populaţia activă din judeţul Sibiu în anul 2012, după statutul profesional

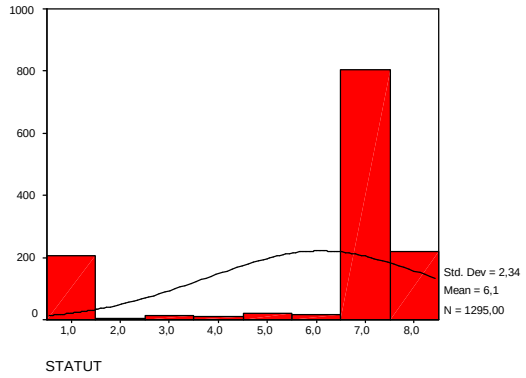

Cât priveşte nivelul de instruire al acestora, 29,3% aveau un nivel profesional, 22,1% gimnazial, 20,7 liceal, 12,6 % primar şi 9,7% universitar. Figura de mai jos redă frecvenţa deceselor la persoanele active în funcţie de nivelul de instruire.

Figura nr. 9. Distribuţia numărului de decese la populaţia activă din judeţul Sibiu în anul 2012, după nivelul de instruire

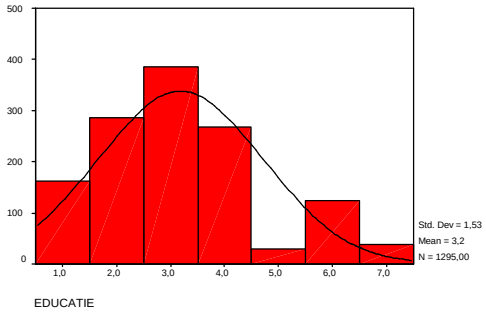

Morbiditatea în judeţul Sibiu

Morbiditatea, indicator care măsoară nivelul de îmbolnăvire a populaţiei foloseşte ca instrumente alţi 2 indicatori, incidenţa, sau numărul de cazuri noi de îmbolnăvire, respectiv prevalenţa sau cazurile existente printr-o afecţiune. Cele mai frecvente îmbolnăviri aferente anului 2012 conform rapoartelor de la DSP Sibiu, sunt reprezentate de: bolile aparatului circulator, bolile infecţioase şi parazitare, bolile endocrine, de nutriţie şi metabolism, vezi tabelul nr. 2.

Tabelul nr. 2. Incidenţa specifică a principalelor cauze de îmbolnăvire din judeţul Sibiu, în anul 2012

Clasele de boli	Nr. cazuri	Incidenţa specifică ‰
Boli infecţioase şi parazitare	5747	1348,5
Tumori	1325	310,9
Boli de sânge şi org. hematopoetice	459	107,7
Boli endocrine, nutriţie, metabolism	2041	478,9
Tulburări mentale	580	136,1
Bolile aparatului circulator	7457	1749,7
Bolile aparatului respirator	831	195,0
Bolile aparatului digestiv	614	144,1

În anul 2012 s-a constatat o creştere a prevalenţei majorităţii afecţiunilor cronice, cele mai înalte valori înregistrându-se, în ordine descrescătoare, la următoarele categorii de boli: bolile hipertensive, cardiopatiile ischemice, diabetul zaharat, bolile pulmonare cronice obstructive. Există o tendinţă de creştere a numărului afecţiunilor cronice în judeţul Sibiu în ultimii ani. În ceea ce priveşte morbiditatea prin tumori, în anul 2012 erau înregistrate un număr de 11848 cazuri de tumori dintre care 1325 au fost cazuri noi. Dintre acestea, 569 erau femei, procent inferior faţă de cel al bărbaţilor.

Figura nr. 10. Cazuri noi de cancer luate în evidenţă în 2012, dintre care femei

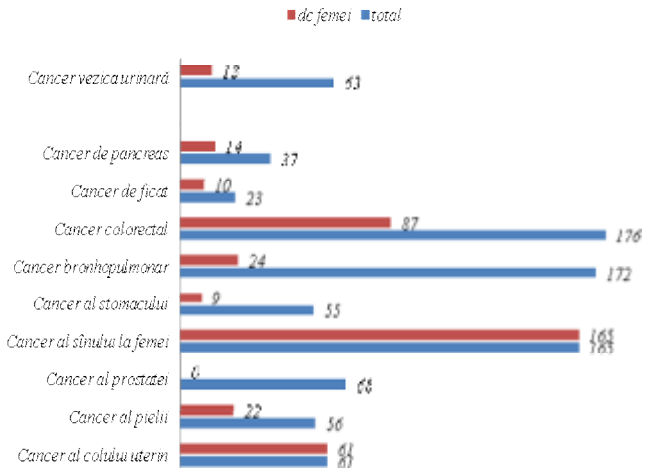

Repercusiunea îmbolnăvirilor în cazul persoanelor de vârstă activă se face asupra forţei de muncă, deci a economicului. Aceasta se reflectă prin incapacitatea temporară sau definitivă de muncă şi anume prin numărul de zile de concediu medical acordate (tabelul nr. 3).

Tabelul nr. 3. Structura zilelor de concediu medical acordate în 2012 în judeţul Sibiu pe principalele cauze de boli

Cauza incapacităţii temporare de muncă pe clase de boli	Nr. zile concediu medical acordate	Structura la % din total
Total	87501	100
Tumori	9684	11.07
Bolile ap. circulator	7761	8.87
Bolile ap. respirator	12040	13.76
Bolile ap. digestiv	7876	9
Bolile sist. osteo-artic., muşchilor şi ţes. conjunctiv	15762	18.01
Leziuni traumatice şi otrăviri	13360	15.27

Concluzii:

Prin prezentul studiu dorim să evidenţiem principalele probleme de sănătate a populaţiei judeţului Sibiu, care să constituie un punct de plecare pentru aprofundarea şi lărgirea ariei de investigaţie a stării de sănătate. Rezultatele obţinute reprezintă date care pot sta la baza politicilor de alocare a resurselor şi a luării deciziilor atât în sistemul sanitar, cât şi pentru piaţa muncii. În contextul socio-economic, cultural şi sanitar actual, atât la nivel mondial, cât şi naţional se înregistrează fenomenul de tranziţie demografică, caracterizat prin scăderea fertilităţii şi mortalităţii şi implicit a populaţiei active.

REFERINŢE

1. Anuar de Statistică Sanitară 2011. Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică, Centrul Național de Statistică și Informatică în Sănătate Publică; 2012.
2. Monitorizarea inegalităților în starea de sănătate a populației României în anul 2011, Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică, Centrul Regional de Sănătate Publică Sibiu, Domnariu Carmen, Filip Ioana, Bălășan Laura, Chiș Ovidiu, Dura Sandală; 2012.
3. Mureşan P. Manual de metode matematice în analiza stării de sănătate. Editura Medicală Bucureşti; 1989.
4. Starea de sănătate a populației județului Sibiu. Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică, Centrul Regional de Sănătate Publică Sibiu, Domnariu Carmen, Filip Ioana, Bălășan Laura, Chiș Ovidiu, Dura Sanda; 2013.
5. http://www.sibiu.insse.ro.